

Narodowy Instytut Dziedzictwa zaprasza na praktyczne szkolenie dotyczące problematyki ochrony zabytkowych założeń zieleni w procesie rewitalizacji

Szkolenie odbędzie się online, w dniu
26 listopada 2021 roku w godzinach 10:00-14.00

Link rejestracyjny dla uczestników:
<https://app.livewebinar.com/789-677-812>

Po rejestracji każdy uczestnik otrzyma mejlem swój indywidualny link do wydarzenia.

Program szkolenia

10.00 – 14.00

10.00 – 11.00

Wykład 1: Zagadnienia wprowadzające

Prowadzący: Dorota Sikora

1. Pojęcia podstawowe: park historyczny, park zabytkowy, różnica pomiędzy nimi a terenami zieleni współczesnej
2. Zasób parków i ogrodów zabytkowych w Polsce (typologia) oraz zagrożenia dla niego
3. Wartości parków i ogrodów zabytkowych
4. Formy ochrony parków i ogrodów zabytkowych
5. Ogólne zasady konserwacji i restauracji zabytkowych terenów zieleni (wynikające z prawa i doktryny)
6. Konserwacja parków i ogrodów zabytkowych jako element działań rewitalizacyjnych.

11.10 – 12.15

Wykład 2: Rewitalizacja zieleni w przestrzeni małych miast

Prowadzący: Maciej Świątkowski

1. Dwa pojęcia w odniesieniu do działań w przestrzeni małych miast historycznych
 - a. Rewitalizacja rozumiana jako zespół działań w celu przywrócenia historycznej formy i funkcji społecznej
 - b. Restauracja rozumiana jako zespół działań odnowieniowych w substancji zabytkowej
2. Co chronimy, czyli potencjał historycznej i zabytkowej przestrzeni małych miast
 - a. Kompozycja przestrzenna i urbanistyczna, struktura przestrzeni
 - b. Zabudowa
 - c. Przestrzeń publiczna – rynek, plac, skwer, ulica, bulwar, esplanada, aleja, park, ogród miejski, cmentarz, ogród w zabudowie

-
3. Sposób ochrony
 - a. Zabytkowy układ urbanistyczny
 - b. Zespół zabudowy
 - c. Rejestr zabytków
 - d. MPZP
 4. Rewitalizacja w odniesieniu do zieleni jako elementu układu urbanistycznego
 - a. Inwentaryzacja zasobu
 - b. Waloryzacja zasobu
 5. Rewitalizacja w przestrzeni małego miasta historycznego
 - a. Przywrócenie dawnej funkcji miejskiej, publicznej, społecznej
 - b. Ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni o dużym potencjale społecznym
 - c. Promocja miasta
 6. Określenie warunków rewitalizacji
 - a. Rozpoznanie wartości
 - b. Rozpoznanie potrzeb lokalnych społeczności, potrzeb gospodarczych, potrzeb turystycznych
 - c. Rozpoznanie potencjalnych możliwości wykorzystania walorów zabytkowych
 7. Wnioski do rewitalizacji
 - a. Określenie obszaru rewitalizacji
 - b. Określenie sposobu wykorzystania walorów historycznych i zabytkowych
 - c. Zalecenia konserwatorskie dla rozwiązań szczegółowych
 8. Przykłady
 - a. Suwałki, przestrzeń publiczna w planie rewitalizacji historycznego miasta
 - b. Narol, urbanistyczna kompozycja przestrzenna (miasto – rynek – aleja – rezydencja – krajobraz), potencjał rewitalizacyjny
 - c. Podkowa Leśna, restauracja błędnie rozumiana jako rewitalizacja

12.25 – 13.40

Wykład 3: Ochrona opuszczonych cmentarzy w działaniach lokalnych

Prowadzący: Maciej Rymkiewicz

1. Czy warto? Opuszczone cmentarze jako element dziedzictwa kulturowego (przedstawienie zasobu zabytkowych cmentarzy w Polsce w ujęciu typologicznym, statystycznym, historycznym wraz z uzasadnieniem ich wartości)

cmentarze wyznaniowe
cmentarze rzymskokatolickie
cmentarze protestanckie
cmentarze żydowskie
cmentarze greckokatolickie
cmentarze prawosławne
cmentarze staroobrzędowców
cmentarze muzułmańskie
cmentarze świeckie
cmentarze epidemiczne
cmentarze rodowe

2. Gdzie tkwi problem?

(identyfikacja problemów związanych z zachowaniem i ochroną historycznych cmentarzy, cmentarze bez społeczności, opuszczone i zapomniane)

3. Jak działa ochrona prawna?

(przegląd aktów prawnych i innych zaleceń związanych z ochroną i prowadzeniem prac na cmentarzach)

4. Jakie działania lokalne można podejmować?

(wykaz działań począwszy od badań historycznych pojedynczych lub wybranych grup cmentarzy, przez zabezpieczenie, rozpoznanie terenowe i inwentaryzacje cmentarzy o różnej szczegółowości, po prowadzenie prac porządkowych i pielęgnacyjnych, a także oznakowanie cmentarzy)

5. Badania historyczne i rozpoznanie terenowe

6. Inwentaryzacja cmentarzy

7. Prace porządkowe i pielęgnacyjne

13.40 – 14.00 – Dyskusja i możliwość zadawania pytań

Prowadzący

dr inż. Dorota Sikora – architekt krajobrazu, adiunkt w Katedrze Sztuki Krajobrazu SGGW w Warszawie, pracownik Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Dwukrotna stypendystka Uniwersytetu Harvarda (w ośrodku Uniwersytetu Harvarda Dumbarton Oaks w Waszyngtonie) oraz stypendystka ICOMOS (na Uniwersytecie w Yorku). Autorka i współautorka kilkadziesiątu opracowań studialnych i projektowych dla zabytkowych terenów zieleni i krajobrazu kulturowego, w tym dla Ogrodu Branickich w Białymstoku, Ogrodu Wilanowskiego i jego kontekstu krajobrazowego, Parku Oliwskiego, ogrodu w Podhorcach (Ukraina), ogrodu przy muzeum Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu (Ukraina). Autorka wielu publikacji z zakresu badań, ochrony i konserwacji zabytkowych założeń ogrodowych oraz krajobrazu kulturowego. Rzecznik Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dziedzinie parki, ogrody i cmentarzy (2013-2020) oraz krajobraz kulturowy (2016-2020). Od 2021 r. członek Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, członek Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS.

Maciej Rymkiewicz – architekt krajobrazu, pracownik Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Specjalista z zakresu dokumentacji, ewidencji i konserwacji obiektów zabytkowych architektury krajobrazu – ogrodów, cmentarzy, krajobrazu kulturowego. Laureat Konkursu im. J. Zachwatowicza PKN ICOMOS. Autor i współautor kilkadziesiątu opracowań studialnych i projektowych dla zabytkowych ogrodów i krajobrazu kulturowego, w tym dla parków w Arkadii, Lusławicach, Kocku, Gardzienicach. Autor kilkadziesiątu wystaw z zakresu promocji polskiego dziedzictwa kulturowego, oraz jego ochrony i konserwacji, eksponowanych w Polsce i wielu miastach Europy (Bonn, Lipsk, Drezno, Paryż, Lejda, Liege, Madryt, Wiedeń, Lublana, Lwów, Kijów), realizowanych we współpracy z Ambasadami RP.

Maciej Świątkowski – architekt krajobrazu (SGGW), doktorat w zakresie architektury i urbanistyki (WA PW). Główny specjalista w Zespole ds. Krajobrazu i Zieleni Zabytkowej NID. W Narodowym Instytucie Dziedzictwa i instytucjach poprzedzających pracuje od 1986 roku, zajmując się metodologią ochrony oraz projektowaniem restauracji historycznych parków, ogrodów, cmentarzy i innych obiektów historycznego krajobrazu kulturowego. W dorobku zawodowym ma wiele projektów rewaloryzacji parków (Lubostroń, Narol), cmentarzy (żydowski na Bródnie w Warszawie, w Izbicy), obszarów miejskich (Program rewitalizacji zabytkowego śródmieścia miasta Suwałki, Plan stref ochrony konserwatorskiej miasta Narola), jak również opinii, ekspertyz i opracowań studialnych w zakresie ochrony konserwatorskiej zieleni zabytkowej. Jest autorem monograficznych publikacji naukowych z zakresu historii sztuki ogrodowej (Skierniewice, Gucin-Gaj w Służewie, Orońsko).

- Zachęcamy także do skorzystania z naszej platformy e-szkoleniowej. Znajdziecie tam Państwo gotowe, interaktywne e-szkolenia z zakresu zarządzania dziedzictwem. Dostępne są w dowolnym momencie dla zarejestrowanych osób: **<https://szkolenianid.learncom.pl>**

- Uzupełnić wiedzę pomoże też nasz portal wiedzy o zarządzaniu dziedzictwem **<https://samorzad.nid.pl/>** pełen informacji, praktycznych wskazówek, ścieżek działania, publikacji do pobrania.

Szkolenie jest częścią zadania „Merytoryczne wsparcie procesu planowania i rewitalizacji w gminach”, realizowanego w ramach Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2019–2022.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

**Narodowy
Instytut
Dziedzictwa**